

Seminarski rad iz kolegija Likovno grafička kultura

ÉDOUARD MANET

Autor: Mara Muzić

Sadržaj

Život.....	3
Djela	4
RAZODBLJE 1860-TIH.....	4
RAZDOBLJE 1870. – 1883.....	7
Zaključak.....	10
Literatura.....	11

Život

Édouard Manet rođen je u Parizu 1832. kao najstariji sin Augustea Maneta i Eugénie-Desirée Fournier, koji u kratkom vremenu dobivaju još dvoje djece Eugenea i Gustavea. Nakon osnovne naobrazbe stječe I srednju naobrazbu u Collège Rollin, gdje upoznaje Antonina Prousta, doživotnog prijatelja. Manetovo iskustvo u Collège Rollinu nije bilo savršeno, jedno izvješće opisuje Manetov rad kao “potpuno nezadovoljavajući”. Napušta Collège Rollin i odlazi u pomorsku školu koju ne uspijeva upisati zbog pada na razredbenom ispitu. Nakon drugog pokušaja da upiše pomorsku školu, roditelj nerado pristaju na njegov pokušaj da se okuša u umjetničkoj karijeri. 1850. Počinje raditi kao kopiratelj u Louvreu i, zajedno sa Proustom, postaje polaznik ateljea akademskog slikara Thomasa Couturea. 1852. započinje svoja putovanja na kojima kopira slavne umjetnike. Umjetnost ga prvo vodi u Nizozemsku gdje kopira Boucherovu *Dijanu na kupanju* izloženu u Louvreu, nakon čega odlazi u Italiju sa bratom Eugeneom gdje kopira stare majstore, posebno Tizianovu *Urbinsku Veneru* koji će kasnije iskoristiti kao predložak za svoju *Olimpiju*. Dok proučava venecijanske slike, u Louvreu upoznaje Fanatin-Latoura i, po preporuci Delacroixa, kopira Rubensovu sliku *Portret Helene Fourment i njezine djece*. 1859. Salon odbija njegovu sliku *Absint*, unatoč Delacroixovoj povoljnoj cijeni. 1861. na Salonu izlaže slike *Portret gospodina gospođe Auguste Manet* i *Španjolski pjevač*. Zadnja slika dobiva mention honorable (službeno počasno priznanje). Prva veća izložba bila je 1863. u Galerie Martineti gdje je izložio četrnaest slika nakon čega odlazi u Nizozemsku gdje se vjenča sa Suzannom Leehoff koju je upoznao u mladosti. Izložbe postaju sve veće i njegova djela bivaju prepoznata, tako 1875. Ilustrira Mallarmeov prijevod poeme “Gavran” Edgar Allan Poea. 1883. ponovno izlaže sliku *Koncert u kavani* kao posljednje izlaganje nakon čega umire 30. travnja. Iz članka Le Figaro doznajemo da su njegov lijes nosili Antonin Proust, Emile Zola, Phillipe Burty, Alfred Stevens, Theodore Duret i brat Claude Manet. “Bio je veći nego što smo mislili...” rekao je Degas odlazeći s groblja.

Djela

Manet je svoju umjetnost počeo razvijati kopiranjem starih majstora te je tako stvorio novi stil zbog čega se smatra prvim modernistom. Tematika njegovih slika je raznolika a često je ovisila o njegovim putovanjima zbog čega se mogu vidjeti raznolike kulture, moda i prizori specifični za određene krajeve.

RAZODBLJE 1860-TIH¹

Olimpija, 1863., ulje na platnu, 130,5 x 190 cm

“Divlja kurtizana” govorila je javnost i kritičari kada je Manet prvi puta izložio *Olimpiju*. Ovdje je, prvi put na platnu, bila uistinu gola žena, od krvi i mesa. Budući da kompozicija nije bila njegova jača strana, Manet ju je preuzeo sa slike “Urbinska Venera”, nadajući se da će se, pozivajući na Tiziana, tako zaštititi od Kritika. Još jedna zanimljiva usporedba sa “Urbinskom Venerom” je psić, odnosno crna mačka na Manetovoj “*Olimpiji*”, koja je dodatno izazvala skandal jer se smatralo da je crna mačka sotonina miljenica. Slika ima jasan contrast između svijetlih i tamnih tonova, čime odvaja “glavnog lika” od “sporednog”. “Pustite da se gola žena pojavi iz oceana ili ustane iz kreveta, nazovite je Venera ili Nini, ništa bolje dosad nije izmišljeno” rekao je Renoir.

Doručak na travi (Le Déjeuner sur l'herbe), 1863., ulje na platnu, 208 x 264 cm

Nakon što je naslikao ovu kompoziciju htio ju je izložiti u Salonu no ona je bila odbijena jer je smatrana skandaloznom i nemoralnom, pa ju je Manet izložio u Salonu odbijenih, kojega je bio suosnivač. Slika se smatra kontroverznom zato što je u prvom planu gola žena koja pritom još gleda ravno u promatrača što je izazvalo osjećećaj nelagode. Na slici ponovno vidimo jake kontraste svijetla i sjene, po čemu je Manet bio prepoznatljiv, zbog čega se dvije žene na slici još dodatno ističu. Slika je postala vizualni manifest umjetničke slobode, zagovarala je slikarovu povlasticu da po želji spoji bilo koji dio samo radi estetskoga učinka.

“Smaknuće cara Maksimilijana” 1867., ulje na platnu, 252 x 305 cm

Tema ovog djela potekla je iz suvremenih zbivanja, a slika je bila djelo velikih ambicija no Napoleon III je zabranio njezino izlaganje iz očitih razloga. Ovoga puta kompoziciju posuđuje iz Goyine slike “Treći svibnja”, jedino što Manetovi vojnici ne pokazuju želju da gađaju metu već ciljaju usporedno s plohom slike. Lica koja vire preko zida također je uzeo iz Goyine slike “Quinta del sordo”. Boje su uglavnom tamne i prigušene, što dodatno pojačava dramatičnost scene. Kompozicija je jednostavna i direktna, sa fokusom na centralne figure.

RAZDOBLJE 1870. – 1883.

“Seine kod Argenteuila”, 1874., ulje na platnu, 149 x 115 cm

Ova slika je jedna od slika iz “doba čamaca” gdje je Manet oslikao Seinu i spokojan pejzaž oko nje. “Monet u svojem plovećem ateljeu” i “Vožnja čamcem” spadaju u doba čamaca, te tri slike dijele intenzivnu plavu boju i hrabru kompoziciju bez obzora. Manet koristi svijetle i čiste boje sa slobodnim, fluidnim potezima kista. Smatra se da je ovim slikama Manet napokon došao na razinu impresionista.

Gavran”, ilustracija za naslovnici poeme Edgara Allana Poea koju je preveo Mallarme, 1875.

“Jedne turobne ponoći”, ilustracija za poemu “Gavran” E.A. Poea koju je preveo Mallarme, 1875.

Profil gavrana, iskorišten za plakat, je detalj s Manetove prve ilustracije. Ona naširoko demonstrira snagu i preciznost Manetovih crteža, njegovu brigu za pojedinosti i duhovitosti kojoj nikada nije mogao odoljeti a da je ne unese u rad. U drugoj ilustraciji jasno pokazuje ambijent i osjećaj koju poema izaziva u čitatelju.

“Koncert u dvorani, kut”, 1879., ulje na platnu, 98 x 79 cm

Pošto je rođen i odrastao u gradu, nakon posla bi se opuštao u kavani gdje se susretao s prijateljima. Mnoga sjećanja o njegovu životu i navikama zapisali su upravo oni koji su ga posjećivali u Café Guerbois, Tortoniju ili u Nouvelle-Athenes. Na slici Manet je nastavio u naturalističkom stilu koji ga je obuzeo na slici “Nana”, s prikazom mlade kurtizane, na kojoj se jasno vidi ženina melankolija. Izvan i iznad svoje anegdotske vrijednosti impresionira nas čisto tehničko bogatstvo te slike. Kompoziciju je radio spontano, i to sa svom modernošću fotografske trenutačnosti. Ovu sliku je izložio dva puta, drugi put je bilo prije njegove smrti čime je ovo njegova posljednja izložena slika.

Zaključak

Iako ga tadašnje društvo nije shvaćalo, Edouard Manet je potaknuo promijenu u društvu i natjerao ljude da kroz nelagodu shvate njegovu umjetnost. Manet je bio ključna figura u prelasku umjetnosti za akademskog realizma u modernizam. Njegova sposobnost da prikaže suvremeni život, zajedno sa inovativnim stilom i kompozicijom, čini ga jednim od najvažnijih umjetnika 19. stoljeća. Najčešći medij mu je bilo ulje na platnu, no koristio je i pastel, akvarell, tuš i mnoge druge medije. Njegovo nasljeđe živi dalje kroz utjecaj na impresioniste i umjetnike koji su došli poslije njega, potvrđujući njegovu važnost u povijesti umjetnosti.

Literatura

- Manet, Gilles Neret
- Edouard Manet, Pierre Courthion
- Edouard Manet, hrvatska enciklopedija